

KRONIKA POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOLOGICZNEGO ZA ROK 1998 CHRONICLE OF THE POLISH GEOLOGICAL SOCIETY FOR 1998

Józef Poborski

1912 – 1998

Józef Waław Poborski urodził się 6 kwietnia 1912 r. w Luśławicach koło Zakliczyna nad Dunajcem. Szkołę średnią (Państwowe Gimnazjum staroklasyczne) ukończył w roku 1930 w Tarnowie i w tym samym roku rozpoczął wyższe studia matematyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, skąd przeniósł się na Wydział Górniczy Akademii Górniczej w Krakowie. W roku 1938 uzyskał dyplom inżyniera górniczego.

Jeszcze przed ukończeniem studiów podjął w roku 1936 pracę w Państwowym Instytucie Geologicznym, prowadząc w sezonach letnich aż do wybuchu wojny we wrześniu 1939 roku, roboty górnicze i wiercenia w poszukiwaniu rud żelaza i fosforytów na obszarze północno-wschodniego obrzeżenia Gór Świętokrzyskich.

Od listopada 1939 r. do końca stycznia 1945 r. pracował w Kopalni Soli w Bochni, najpierw na stażu górniczym, potem jako geolog-mierniczy kopalni.

Od uruchomienia Akademii Górniczej po drugiej wojnie światowej tj. od lutego 1945 r. pracował w tej Uczelni, początkowo w Katedrze Geologii Stosowanej jako starszy asystent, zaś po obronie pracy doktorskiej pt.: „Złoże solne Bochni na tle geologicznym okolicy” w roku 1950 – jako adiunkt przy prof. Stefanie Czarnockim, a potem przy jego następcy prof. Romanie Krajewskim. Nawiązując do przedwojennego Zakładu Halurgii stworzonego przez prof. Edwarda Windakiewicza, przyczynił się do reaktywowania tego zakładu na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym AGH. W roku 1952, z inicjatywy J. Poborskiego powołano od nowa Zakład Złóż Soli, którego kierownikiem był On od jesieni 1952 r., aż do przejścia na emeryturę we wrześniu 1982 roku. W roku akademickim 1948/49 uzyskał stypendium Centralnego Urzędu Planowania przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu, dzięki czemu odbył studia uzupełniające na Uniwersytecie Pittsburgh w Pensylwanii, USA.

Pracując nieprzerwanie w Akademii Górniczo-Hutniczej w roku 1954 otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego, a w roku 1972 tytuł naukowy profesora zwyczajnego.

W okresie powojennym Józef Poborski nadal podtrzymywał swe ścisłe związki z Państwowym Instytutem Geologicznym, i jako jego współpracownik w sezonach letnich 1946–1961 prowadził badania geologiczne i geofizyczne w regionie kujawskim. Od roku 1962 przypisany administracyjnie do Oddziału Karpackiego tegoż Instytutu, w większym stopniu zajmował się zagadnieniami

miocenu solonośnego na obszarze polskiego Podkarpacia.

Począwszy od lat wojennych, kiedy pracował w kopalni bocheńskiej i badał budowę geologiczną złoży solnego w Bochni, przez kilka lat współpracy z prof. K. Skoczylas-Ciszewską zagadnienia budowy geologicznej złoży solnych tego regionu i ich związek z tektoniką regionalną były przedmiotem Jego nieustającego zainteresowania. Do zagadnień tych powrócił na emeryturze, współpracując przez wiele lat z Zakładem Poszukiwań Nafty i Gazu w Krakowie, a szczególnie z dr inż. E. Jaworem.

W swej działalności dydaktycznej był opiekunem ponad 100 prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich oraz promotorem 11 prac doktorskich.

Opublikował ponad sto prac, w większości wyłącznie Jego autorstwa. Są to artykuły, opracowania o charakterze monograficznym, rozdziały w podręcznikach, rozprawy, komunikaty itp. Ponadto uczestniczył jako kierownik lub członek zespołów w dziesiątkach ekspertyz i opracowań naukowo-badawczych. W swej działalności naukowo-badawczej ściśle współpracował z przemysłem solnym i przemysłem surowców chemicznych.

Poza kierowaniem Zakładem Złóż Soli (przemianowanym z czasem na Zakład Złóż Soli i Surowców Chemicznych) prof. Józef Poborski pełnił szereg funkcji, np. prodziekana Wydziału Geologiczno-Poszukiwawczego AGH w latach 1954–1956 oraz przewodniczącego Komisji do spraw Budowy Muzeum Geologicznego na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym.

Był członkiem: Komisji Nauk Geologicznych Oddziału PAN w Krakowie, Rady Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce i wielu innych. Jako wieloletni członek Polskiego Towarzystwa Geologicznego należał do grupy osób wspierających finansowo PTG poprzez wpłacanie dobrowolnie podwyższonych składek, także po przejściu na emeryturę.

Osobnym rozdziałem w Jego życiorysie były służbowe wyjazdy zagraniczne. Wyjeżdżał na międzynarodowe sympozja i konferencje, gdzie przedstawiał wyniki swoich prac. Podejmował też za granicą pracę jako samodzielny ekspert lub kierownik zespołu w dziedzinie geologii górniczej lub jako profesor wykładowca. Przebywał m.in. w: Niemczech, Czechach, Słowacji, Jugosławii, Etiopii, Chile, Brazylii, Egipcie, Iraku, Norwegii, Wenezueli, Kanadzie, USA.

Polskiej geologii salinarnej przyswoił szereg światowych osiągnięć, popularyzując prace takich zagranicznych badaczy, jak: G. Richter-Bernburg, H. Borchert, L. L. Sloss, R. Kühn, M. Waljaszko i inni.

Uzyskał szereg odznaczeń państwowych i resortowych, m.in.:

- Nagrodę Państwową drugiego stopnia za udział w odkryciu złoży soli potasowych polihalitowych w Zatoce Puckiej (1968),
- Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1982),
- Stopień Generalnego Dyrektora Górniczego trzeciego stopnia (1981),
- Złotą odznakę „Za pracę społeczną dla Miasta Krakowa” (1976),
- Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” (1977),
- Odznakę „Za zasługi dla woj. tarnowskiego” (1985),
- Odznakę „Za zasługi dla ochrony środowiska i gospodarki wodnej” (1987).

Był człowiekiem utalentowanym, obdarzonym zdolnościami muzycznymi i plastycznymi. Jako miłośnik muzyki kameralnej, grywał w zespole na altówce i skrzypcach. Wybitne zdolności rysunkowe wykorzystywał w codziennej pracy geologa, przedsta-

wiając piękne wyniki kartowania podziemnego oraz mapy i przekroje geologiczne. Najbliższą była mu technika malowania temperami, później chętniej używał akwareli.

Józef Poborski był wytrawnym turystą, który od najmłodszych lat przemierzał Tatry i Karpaty. Ulubionym miejscem Jego wycieczek w ciągu roku akademickiego były okolice Krakowa, które znał doskonale i wielokrotnie przewędrował. Na wycieczki te zawsze zabierał ze sobą rodzinę. Gdziekolwiek był "w terenie", zawsze czuł się geologiem i przyrodnikiem, zawsze z plecakiem, młotkiem geologicznym, kompasem i notatnikiem.

Profesor Józef Poborski zmarł 21 sierpnia 1998 r. i 1 września 1998 r. został pochowany na krakowskim cmentarzu w Batowicach.

Aleksander Garlicki

Spis wybranych publikacji prof. dr. inż. Józefa Poborskiego

- 1952 Złoże solne Bochni na tle geologicznym okolicy. *Biul. Państw. Inst. Geol.*, 78: 160 pp.
- 1956 Sole potasowo-magnezowe w złożach Inowrocławia i Wapna. *Acta Geol. Pol.*, 6: 337–370 (wspólnie z K. Prochazką i A. Wałą)
- 1957 O wstępnych badaniach struktury solnej pod Łęczycą. *Biul. Inst. Geol.*, 105: 161–186.
- 1957 Wykształcenie czapy gipsowej i rozwój zjawisk krasowych na wysadzie solnym w Inowrocławiu. *Archiwum Górnictwa*, 2, z. 4: 225–248.
- 1958 Naturalne warunki rozbudowy kopalni soli w Bochni. *Kwart. Hist. Kult. Mat.*, seria D, z. 1: 209–217.
- 1959 Skały solne na tle ogólnej klasyfikacji skał. *Zesz. Nauk. AGH Kraków, Geologia*, 3: 75–80.
- 1960 Cechsżyńskie zagłębienie solne Europy środkowej na ziemiach Polski. *Pr. Inst. Geol.*, 30, cz. 2: 355–376.
- 1960 Złoże solne w Kłodawie w zarysie geologiczno-górnicy. *Pr. Inst. Geol.*, 30, cz. 2: 467–512 (wspólnie z Z. Wernerem, J. Orską i J. Bąkowskim).
- 1961 Główne kierunki poszukiwań soli potasowo-magnezowych w Polsce. *Przeł. Geol.*, 11: 570–573.
- 1963 O miocenie w strefie nasunięcia karpackiego w okolicy Wieliczki i Bochni. *Rocz. Pol. Tow. Geol.*, 33 (3): 339–348 (wspólnie z K. Skoczylas-Ciszewską).
- 1964 Stosunki facjalne w zagłębieniu cechsztyńskim w Polsce. *Kwart. Geol.*, 8, z. 1: 111–121.
- 1965 Historyczny rozwój poglądów na budowę geologiczną złoża solnego Wieliczki. *Studia i mat. do dziejów żup solnych w Polsce*, MŻK Wieliczka; 1: 37–54.
- 1966 Perspektywy poszukiwań i eksploatacji soli potasowych w Polsce. *Zesz. Nauk. AGH Kraków*, 139: 377–381.
- 1969 Nowy obraz stosunków litofacjalnych w zagłębieniu cechsztyńskim w Polsce. *Kwart. Geol.*, 13 (z. 1): 93–99.
- 1969 Tectogenesis of the Miocene Evaporite Deposits at the Margin of the Carpathians east of Cracow. [In:] Proc. 23rd Int. Geol. Congress, Prague, 3: 281–286 (wspólnie z K. Skoczylas-Ciszewską).
- 1970 The Upper Permian Zechstein in the Eastern Province of Central Europe. [In:] J. L. Rau and L. F. Dellwig, eds., Proc. Third Symposium on Salt. Northern Ohio Geol. Society Inc., Cleveland, 1: 267–270.
- 1970 Renesans poszukiwań naftowych na strukturach solnych regionu kujawskiego. *Przeł. Geol.*, 7: 315–320 (wspólnie z S. Markiem).
- 1974 On the Tectogenesis of Some Diapiric Salt Structures in Central Poland, Upper Permian. [In:] A. H. Coogan and L. Hauber, eds., Proc. Fourth Int. Symposium on Salt. Northern Ohio Geol. Society Inc., Cleveland, 1: 267–270.
- 1975 O halogenicznych zjawiskach krasowych w permie górnym na wyniesieniu Leby. *Przeł. Geol.*, 7: 325–328.
- 1976 O występowaniu biopierwiastków w złożach soli. *Wszechświat*, 6: 141–143 (wspólnie z W. Charyszem).
- 1976 Z metodyki badań nad północnym obrzeżeniem mezozoicznym Gór Świętokrzyskich. *Biul. Inst. Geol.*, 295: 13–25.
- 1980 Discontinuity in Upper Permian (Zechstein) succession of Evaporites in Eastern Pomerania, Poland. [In:] A. H. Coogan and L. Hauber, eds., Proc. Fifth Int. Symposium on Salt, Northern Ohio Geol. Society Inc., Cleveland, 1: 153–157.
- 1982 Wprowadzenie geologiczne do zagadnienia zagrożeń geodynamicznych w kopalni soli w Wieliczce. *Studia i mat. do dziejów żup solnych w Polsce*. MŻK Wieliczka, 11: 17–28.
- 1985 Geological Prediction of the Mining Feasibility within the Salt Domes of Upper Permian Zechstein, Central Poland. [In:] B. Ch. Schreiber and H. L. Harner, eds., Proc. Sixth Int. Symposium on Salt, Salt Institute, Alexandria, Virginia, 1: 303–311 (wspólnie z K. Ślizowskim).
- 1989 Z tektoniki Podkarpacia w okolicach Krakowa. *Przeł. Geol.*, 6: 308–312 (wspólnie z E. Jaworem).